

یادداشت روز

مهدي حسن زاده

economic@khorasannews.com

**لزوم هدفمندتر شدن
یارانه اقشار متوسط**

روز گذشته رئیس مرکز مطالعات و اطلاعات رفاه ایرانیان وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی از بهر روز سانی سامانه رفاه ایرانیان و اطلاعات خانوارها پس از ۲ سال خبر داد و آخرین آمار یارانه بگیران را اعلام کرد. به گفته «علیرضا محمدی» اکنون حدود ۸۰ میلیون نفر در کشور (معادل ۹۶ دهک) یارانه نقدی دریافت می کنند که از این جمع، ۴ دهک پایین، نفری ۴۰۰ هزار تومان و دهک بعدی نفری ۳۰۰ هزار تومان در ماه دریافت می کنند.

با یک محاسبه سرانگشتی مشخص می شود که سالانه حدود ۳۲۰ هزار میلیارد تومان یارانه نقدی به ۹ دهک جامعه پرداخت می شود. اما آیا این رقم هفت، توانسته تأثیری در رفاه خانوارها بگذارد؟ مسئله حیات از خانوارها در اقتصاد ایران همواره از چند جنبه محل بحث بوده است. از یک سونحوه شناسایی خانوارهای هدف، از سوی دیگر نحوه تأمین منابع حیات یارانه ای از محل یکسان سازی قیمت ارز یا افزایش قیمت انرژی و تبعات آن و همچنین نوع حیات یارانه ای در قالب پرداخت نقدی یا غیرنقدی (کالابرگ الکترونیک) ۳ محور مهم مباحث یارانه ای بوده است. با این حال سوال این است که پرداخت نقدی و حتی شکل تکامل یافته تر یعنی پرداخت در قالب کالابرگ الکترونیک چقدر به قدرت خرید خانوارها کمک می کند.

به نظر می رسد به جز برخی اقشار ضعیف (شاید در حدود ۳ یا ۴ دهک) که مبلغ یارانه حتی در همین حد هم در معیشت آن ها اثر محسوس دارد، اقشار متوسط با وجود مشکلات معیشتی، چنین یارانه ای مشکل آنان را حل نمی کند. از این منظر سوق دادن بخشی از یارانه اند مذکور برای این دست خانوار ها، به ویژه با اولویت خانوار های فاقد مسکن، می تواند گزینه مناسب تری برای این خانوار ها باشد. در حقیقت اگر فرض کنیم یارانه فعلی کمکی به معیشت روز به روز نمی آید یارانه بگیران نمی توانند با این مبلغ و حتی با فرض اصلاح تدریجی قیمت انرژی، مبلغ به مراتب بیشتری نسبت به یارانه فعلی را برای تهیه نیاز های اساسی این اقشار به ویژه در زمینه مسکن، بهداشت و درمان، آموزش، اختصاص داد.

به طور مشخص نیمی از مبلغ یارانه فعلی که معادل ۱۶۰ هزار میلیارد تومان است، می‌تواند منبع قابل توجهی برای حمایت یارانه‌ای از اقشار متوسط فاقد مسکن یا نیازمند به حمایت بیمه‌ای کارآمدتر در بخش بهداشت و درمان یا آموزش و حتی اشتغال باشد. آن چه مهم است این است که ذهنیت سیاست‌گذار از حمایت یارانه‌ای پایدار از محدوده پرداخت نقدی و حتی کالا برگرفته و تنبیک که به مراتب از یارانه نقدی مفیدتر است، فراتر رود و به ویژه با اضافه شدن منابع ناشی از بازتوزیع تدریجی و پلکانی یارانه انرژی، این حمایت باترکیب برخی منابع مالی کشور و ده‌ای دیگر به ویژه در زمینه نهضت ملی مسکن، می‌تواند به سمت مسائل عینی‌تر از جمله مسکن سوق یابد و کمک مهمی به حل مشکلات این اقشار در حوزه بهداشت و آموزش کند. لذا انتظار می‌رود که در باره هدفمندتر شدن یارانه‌های موجود تصمیمات بهتری اتخاذ شود.

سہ نور آمد بہ عالم پر ز احساس
حسین بن علی، سجاد و عباس^(ع)